

Хізанов Олексій Дмитрович,
здобувач вищої освіти навчально-наукового інституту №1 Національної академії внутрішніх справ
Науковий керівник:
Зарубей Вікторія Володимирівна,
професор кафедри кримінального процесу Національної академії внутрішніх справ, кандидат юридичних наук, професор

ПЕРСПЕКТИВИ ЗАСТОСУВАННЯ ІННОВАЦІЙНИХ ТЕХНОЛОГІЙ У РОЗСЛІДУВАННІ КРИМІНАЛЬНИХ ПРАВОПОРУШЕНЬ ВЧИНЕНИХ ПІД ЧАС ПРАВОВОГО ПЕРІОДУ ВОЄННОГО СТАНУ В УКРАЇНІ

У період воєнного стану в Україні важливо використовувати сучасні технології у розслідуванні кримінальних правопорушень для ефективності та прозорості правосуддя. Сучасні технології можуть значно полегшити процеси розслідування, збір доказів, аналіз інформації та забезпечення безпеки для правоохоронних органів та громадян.

Однією з найкращих практик є використання сучасних технологій для збору та аналізу цифрових доказів, таких як відео-, аудіо- та фотоматеріали [3]. Прикладом може бути використання систем відеоспостереження та камер спостереження на публічних місцях, що дозволяє забезпечити надійні докази, та підвищити шанси у справах про воєнні злочини на вдале розслідування та судове переслідування винних осіб.

Також важливо підкреслити невід'ємність використання сучасних методів кібердослідження та аналізу цифрових слідів, які можуть допомогти в розкритті кримінальних справ, пов'язаних зі злочинами в Інтернеті або використанням цифрових технологій для злочинних цілей.

Цифрові сліди є важливою складовою розслідування кримінальних правопорушень у сучасному світі, особливо в умовах воєнного стану, де кіберзлочинність може бути поширеною та складною для виявлення [2]. Найчастіше такі протиправні дії включають в себе несанкціонований доступ та зміна даних на пропагандиські наративи держави-агресора у сайтах органів державної влади, телеефірах та радіоефірах. Ці сліди включають в себе будь-яку цифрову інформацію, яка залишається після взаємодії осіб з комп'ютерами, мобільними пристроями, Інтернетом та іншими цифровими системами.

Основні типи цифрових слідів включають в себе:

1. Історія веб-браузера: Інформація про відвідані веб-сайти, пошукові запити та інші дії, здійснені користувачем у веб-браузері.

2. Файли журналу: Лог-файли, що містять записи про дії користувача, процеси роботи системи, спроби авторизації та інші події, які сталися на комп'ютері.

3. Кеш-файли: Тимчасові файли, які зберігаються на комп'ютері для прискорення доступу до певних веб-сайтів, зображень або інших даних.

4. Cookies: Невеликі тексти, які веб-сайти зберігають на комп'ютері користувача для збереження інформації про його активності та налаштування.

5. Реєстр: Інформація, збережена в реєстрі операційної системи Windows, яка містить дані про встановлені програми, налаштування системи та інше.

6. Файли журналу захисту: Записи подій, пов'язаних з безпекою та захистом інформації, включаючи спроби несанкціонованого доступу до системи, антивірусні перевірки та інше.

7. Метадані файлів: Інформація про власника файлу, дату його створення, зміни та інші атрибути, які можуть бути корисні під час розслідування.[4].

Тому, на мою думку, збір, аналіз та інтерпретація цих цифрових слідів відіграють ключову роль у розкритті кримінальних справ.

В структурі Міністерства внутрішніх справ спеціалізованими фахівцями, що розслідують злочини в мережі Інтернет є кіберполіцейські, які володіють необхідними навичками та інструментами для збору та аналізу цифрових слідів. Їхня робота допомагає виявити докази, ідентифікувати підозрюваних та забезпечити необхідну інформацію для розгляду справи на суді.

Також до найкращих практик можна віднести використання аналітичних та штучно-інтелектуальних систем для обробки великих обсягів інформації, що допомагає виявити зв'язки між подіями, визначити потенційних підозрюваних та встановити причинно-наслідкові зв'язки в справах про воєнні злочини [2].

Проте, серед недоліків можна відзначити нестабільність та вразливість інформаційних систем, що використовуються в процесі розслідування кримінальних правопорушень, адже недостатня кібербезпека може призвести до втрати або порушення конфіденційності даних, що може підірвати довіру до результатів розслідування [1].

Крім того, інший недолік полягає у відсутності стандартизованих підходів до використання сучасних технологій у розслідуванні кримінальних правопорушень. Відсутність чітких протоколів та методів може ускладнити співпрацю між різними органами правосуддя та знизити ефективність розслідування.

Отже, для успішного використання сучасних технологій у розслідуванні кримінальних правопорушень у період воєнного стану в Україні, необхідно не лише активно використовувати найкращі практики, але й розвивати інформаційні системи з урахуванням відповідних заходів з кібербезпеки та стандартизації процесів використання технологій, що в підсумку може сприяти підвищенню ефективності правосуддя, забезпеченню безпеки громадян та боротьбі зі злочинністю. Однак необхідно забезпечити баланс між використанням технологій та захистом прав та свобод людини

Список використаних джерел

1. Актуальні питання та перспективи використання оперативно-розшукових засобів у розкритті злочинів в умовах воєнного стану [Текст] : матеріали міжвідом. наук.- практи. конф. (Київ, 30 берез. 2023 р.) / [редкол.: В.В. Черней, С.Д. Гусарєв, С.С. Чернявський та ін.] – Київ : Нац. акад. внутр. справ, 2023. – 294 с.

2. Протидія кримінальним правопорушенням в умовах воєнного стану: збірник матеріалів Всеукраїнської науково-практичної конференції в авторській редакції, (м. Кропивницький, 27 жовтня 2022 року). Кропивницький, 2022. 369 с;

3. ЗАКОН УКРАЇНИ «Про внесення змін до Кримінального кодексу України щодо підвищення ефективності боротьби з кіберзлочинністю в умовах дії воєнного стану» [сайт] URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2149-20#Text> (дата звернення: 22.04.2024);

4. ЗАКОН УКРАЇНИ «Про основні засади забезпечення кібербезпеки України» [сайт] URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2163-19#Text>. (дата звернення: 22.04.2024).

Чернієнко Єлизавета Олександрівна,
здобувач вищої освіти навчально-наукового інституту №1 Національної академії внутрішніх справ
Науковий керівник:

Марков Михайло Миколайович,
професор кафедри оперативно-розшукової діяльності ННІ №1 Національної академії внутрішніх справ, кандидат юридичних наук, доцент

ПРОТИДІЯ ОРГАНІЗОВАНІЙ ЗЛОЧИННОСТІ В УМОВАХ ВОЄННОГО СТАНУ

Сучасна ситуація в Україні об'єктивно зумовлює зростання масштабів тіньової економіки, що стимулює розвиток організованої злочинності і корупції в Україні. Цей процес, в свою чергу, викликав зниження життєвого рівня більшості населення. Посилюються процеси